

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 44/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., Česká republika, a spoločnosti L., s. r. o., M., zastúpených advokátom JUDr. M. Ch., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 9/2003 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Nc 2320/02) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. a spoločnosti L., s. r. o., **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. decembra 2010 doručená sťažnosť M. H. a spoločnosti L., s. r. o. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 9/2003 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Nc 2320/02).

2. *Sťažovatelia v sťažnosti v podstatnom uviedli, že „... sa stali účastníkmi konania vedenom pred Okresným súdom... č. k. Nc 2320/2002 neskôr pod č. k. 11 C 9/2003. Predmetom konania bol pôvodne návrh na vydanie predbežného opatrenia zo dňa 26. 4. 2002 doručený súdu dňa 29. 4. 2002... Vzhľadom na dlhší časový odstup medzi jednotlivými procesnými úkonmi súd zasielal výzvy, na oznámenie skutočností, o ktorých už bol oboznámený. Odporcovia majú od začiatku konania naliehavý záujem na vyriešení jej právnej situácie, čo sa prejavilo promptným reagovaním na výzvy súdu, urgenciami a následnými sťažnosťami. Napriek tomu vo veci nebolo do dnešného dňa meritórne rozhodnuté... Sťažovateľka vyčerpala všetky právne prostriedky, ktorými sa môže domáhať nápravy konanie porušovateľa svojho práva, a to urgenciami, výzvami, sťažnosťami predsedovi okresného súdu, krajského súdu ako aj Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky.“. Okrem toho v sťažnosti je uvedená chronológia jednotlivých úkonov vykonaných pred okresným súdom.*

3. V nadväznosti na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:
„Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... postupom Okresného súdu... v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 9/2003 (predtým Nc 2320/02) o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bolo porušené.

Okresnému súdu... prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 9/2003 konal bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd priznáva sťažovateľke v rade I. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- €, ktoré je Okresný súd... povinný mu vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľke v rade I. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- €, ktoré je Okresný súd... povinný mu vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd... je povinný zaplatiť trovy konania vrátane trov právneho zastúpenia vo výške 457,88 € na účet právneho zástupcu... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

6. Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci predbežne skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to vyzval sťažovateľov listom z 15. januára 2010, aby preukázali využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mali právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažnosti a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) platného do 31. marca 2005 a od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“).

7. Sťažovatelia reagovali na výzvu prostredníctvom svojho právneho zástupcu listom z 25. januára 2010, avšak ústavnému súdu nepredložili využitie právneho prostriedku, a tento svoj postup odôvodnili takto: *„Pokial' sa týka preukázania, či sťažovateľ využil právo sťažovať sa podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb., v aktuálnom znení, poukazujem na to, že, zákon takúto povinnosť pred podaním ústavnej sťažnosti na prietahy v konaní nevyžaduje.“*

8. V prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mali sťažovatelia právo podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov platného do 31. marca 2005 a od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch.

9. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa zákona o štátnej správe súdov, resp. podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

10. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj

znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých sú oprávnení podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

11. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

12. Sťažovatelia v prerokúvanej veci nespĺnili požiadavku namietania prietáhov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov ani nepreukázali, že ju nespĺnili z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež

vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom... má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (III. ÚS 44/03).

13. Keďže ústavný súd z obsahu sťažnosti ani z odpovede na výzvu z 25. januára 2010 nezistil, že by sťažovatelia podali predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a ani z obsahu sťažnosti, z jej príloh a vyjadrenia právneho zástupcu sťažovateľa nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľov z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol ich sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

14. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa jednotlivými nárokmi uplatňovanými v sťažnosti už nezaoberal.

15. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovatelia v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prietahom, predložili ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2010